

ชื่อเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาผู้นำองค์กรชาวบ้านเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าชุมชน

จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย นายอวยชัย วัฒนา

ปริญญา ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากฎมภาค)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุณี สาธิตานันต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ดร.ชาตรี ศิริสวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

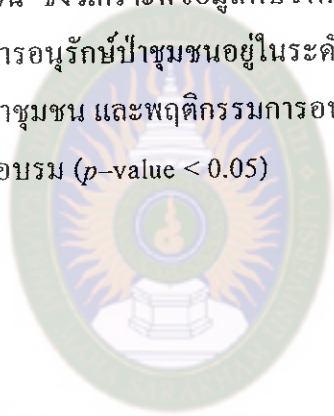
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาผู้นำองค์กรชาวบ้านเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมผู้นำองค์กรชาวบ้าน และเพื่อประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมผู้นำองค์กรชาวบ้าน โดยศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติและพฤติกรรมของการอนุรักษ์ป่าชุมชน กระบวนการดำเนินการแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสำรวจความจำเป็นในการสร้างกลยุทธ์ ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ระยะที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำองค์กรชาวบ้าน จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชุมชน ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.71 ค่าความยากง่ายรายข้อตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.70 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79 แบบวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.78 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.77 และแบบวัดพฤติกรรมของการอนุรักษ์ป่าชุมชนมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.77 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 แบบประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ paired t -test

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลยุทธ์สำคัญในการอนุรักษ์ป่าชุมชนคือ การฝึกอบรมผู้นำองค์กรชาวบ้าน โดยใช้หลักสูตรพัฒนาผู้นำองค์กรชาวบ้านเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสำรวจความจำเป็นในการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาผู้นำองค์กรชาวบ้าน โดยการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่า

ชุมชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม
 แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ศึกษาสภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
 และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจความต้องการฝึกอบรม 2) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
 มี 2 ขั้นตอนคือ การร่างหลักสูตรและการปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรมก่อนนำไปใช้จริง และการ
 ประเมิน โครงร่างหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 4) การประเมินผลและ
 ปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วยสาระ 5 หน่วยคือ 1) ความรู้และทักษะ
 เกี่ยวกับภาวะผู้นำ 2) ความรู้และทักษะเกี่ยวกับศิลปะการพูดเพื่อการสื่อสาร 3) ความรู้และทักษะ
 เกี่ยวกับการพัฒนาทีมงานและเครือข่าย 4) ความรู้เกี่ยวกับป่าชุมชน 5) ความรู้และทักษะเกี่ยวกับ
 การอนุรักษ์ป่าชุมชน เป็นการพัฒนาภาวะผู้นำด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้นำองค์กร
 ชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าชุมชน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าหลังการฝึกอบรมผู้นำองค์กรชาวบ้าน
 มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชุมชนอยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้เกี่ยวกับภาวะ
 ผู้นำ เจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน และพฤติกรรมการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยรวมหลังการ
 ฝึกอบรมเพิ่มขึ้นจากก่อนฝึกอบรม (p -value < 0.05)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title: Strategies for Developing the Leaders of Local Organizations to Encourage the Conservation of Community Forests

Author: Mr.Uaychai Wata **Degree:** Ph.D. (Regional Development Strategies)

Advisors : Asst.Prof.Dr.Sunee Sathitanant **Chairman**
 Dr.Chatri Siriswat **Committee**

Rajabhat Maha Sarakham University, 2012

Abstract

The objectives of this research were to design strategies for developing the leaders of local organizations to encourage the conservation of community forests, by means of training curriculum construction, to evaluate the implementation of the curriculum and to make a comparative studying of knowledge, attitudes and behaviors on conservation community forests. The process consisted of four stages : 1) studying and surveying for assessing needs : 2) constructing and developing the curriculum : 3) implementing the curriculum 4) evaluating and improving the curriculum. The samples consisted of forty-four leaders of local organizations, who were selected by the simple random sampling technique. The research instruments were questionnaires for evaluating knowledge on the conservation of community forest with regard to discrimination power of 0.29 - 0.71, difficulty index of 0.26 - 0.70 and a reliability of 0.79, questionnaires for evaluating attitude on the conservation of community forest with the discrimination power of 0.34 to 0.78 and reliability of 0.77, and questionnaires for evaluating behaviors on conservation of community forest discrimination power of 0.30 – 0.77, and reliability of 0.88. Two evaluation forms were used to assess the congruence and appropriateness of the training curriculum of 0.89. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation and paired t-test was employed for testing hypotheses.

The finding of the study revealed that the most effective strategy for forest conservation was curriculum construction to develop the leaders of local organizations.

The curriculum consisted of four stages: 1) studying and analyzing problems, theories and reviewing research documents, studying the Constitution of Thailand B.E.2550, The Tenth Economic and Social Development National Plan (2550-2554), analyzing economic and social conditions in at present and in the future, and organizing workshop for assessing needs ; 2) constructing and developing the curriculum on two steps; drafting and improving the curriculum before the actual cause and evaluating the appropriateness and feasibility of the curriculum; 3) implementing the curriculum 4) evaluating and improving the curriculum. This strategy provided an opportunity for developing the leaders of local organization to encourage the conservation of community forests through the training process. The contents of training curriculum consisted of five units, namely, 1) knowledge on leadership, 2) art of speech for communication, 3) development of teamwork and network, 4) knowledge on community forest and 5) knowledge and skills on conservation of community forests. The research results showed that the leaders of local organizations had higher scores on conservation community forests, the level of knowledge, attitudes and behaviors on conservation of community forests after training as a whole than before training (p -value < 0.05).